

Összefoglaló a SZEF Szövetségi Tanácsának 2003. február 20-i üléséről

2003. május 16-17-re összehívták a SZEF III. Kongresszusát

A Szakszervezetek Együttműködési Fórumának (SZEF) Szövetségi Tanácsa 2003. február 20.-ai ülésén jóváhagyta az Ügyvivő Testület 2003. február 18-ai ülésének azt az állásfoglalását, amely mielőbbi érdekegyeztető tárgyalásokat követel az egészségügyi törvénycsomag Országgyűlés elé terjesztését megelőzően. A testület felvette a SZEF tagszervezetei sorába a *Határőrségi Dolgozók Szakszervezetét* és a *Katasztrófavédelmi Dolgozók Szakszervezetét*, jóváhagyta a SZEF 2002. évi költségvetési tervének végrehajtásáról készült jelentést és elfogadta a konföderáció 2003. évi költségvetési tervét. A Szövetségi Tanács konzultációt folytatott a közszolgálati konföderációk és a kormány között kötendő középtávú megállapodással kapcsolatos SZEF-igényekről, valamint a SZEF és tagszervezeteinek az uniós csatlakozás népszerűsítését szolgáló programjáról. Az Ügyvivő Testület előterjesztésére a Szövetségi Tanács 2003. május 16-17.-re összehívta a SZEF soron következő III. Kongresszusát, s a kongresszus előkészítésével megbízott munkabizottságokat alakított.

. A tanácskozás megkezdése előtt a résztvevők egy perces néma felállással emlékeztek *dr. Stollár Andrásra*, a Meteorológusok Szakszervezetének elhunyt elnökére, aki szakszervezete képviselőjeként rendszeres résztvevője volt a Szövetségi Tanács üléseinek.

Az alábbiakban részletesen ismertetjük a tanácskozáson elhangzottakat.

Kikövetelt érdekegyeztetés

Napirend előtt dr. Szabó Endre elnök ismertette az Ügyvivő Testület 2003. február 17-ei ülésének azt az állásfoglalását, amely mielőbbi érdekegyeztető tárgyalásokat követel az egészségügy modernizációját célzó törvényjavaslatok Országgyűlés elé terjesztését megelőzően. Az állásfoglalás nyilvánosságra kerülése után a kormány illetékesei sürgősséggel összehívták az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) oldalainak soros elnökeit, akik egyetértésüket adták ahhoz, hogy az OÉT március 3.-ára tervezett ülése konzultatív jelleggel tárgyaljon a kifogásolt négy egészségügyi törvényjavaslatról. Ilyen módon tehát a SZEF állásfoglalása jól szolgálta a témához kapcsolódó társadalmi érdeket. A Szövetségi Tanács tudomásul vette a SZEF elnökének tájékoztatóját.

Újabb tagszervezetekkel bővült a SZEF

Felvételét kérte a SZEF tagszervezetei sorába a *Határőrségi Dolgozók Szakszervezete*, amelynek Országos Vezetősége 2002. november 20.-ai ülése döntött erről. "Szervezetünk felismerte, hogy az új érdekegyeztetési struktúrában — különösen makroszinten — csak a közszolgálat legnagyobb konföderációján keresztül érvényesítheti az általa képviselt munkavállalók érdekeit. Az Országos Vezetőség megállapította, hogy a jövő szakszervezeti mozgalma csak a szolidaritás elvén működő tömegbázissal, megfelelő szakértői és gazdasági háttérrel rendelkezve érhet el eredményeket tagsága érdekében. Szakszervezetünk országos szervezet, amely mezzoszinten (BÉT), és helyi szinten (HÉT, IÉT) eddig is megfelelő

színvonalon teljesítette érdekképviselő és védő feladatát, de a jövőben szükségét érzi a több információ birtoklásának és — közeledve az EU-csatlakozáshoz — a nemzetközi kapcsolatoknak” — áll abban a határozatban, amelyben a SZEF-be történő felvételét kéri a szakszervezet.

A Szövetségi Tanács — az Ügyvivő Testület támogató javaslatát elfogadva — egyhangú döntéssel mondott igent a felvételre. *Ackermann János*, a Határőrségi Dolgozók Szakszervezetének főtitkára meleg szavakkal mondott köszönetet a felvételi kérelem támogatásáért, a szavazást követő lelkes tapsért. “Igyekszünk minden lehetséges módon előmozdítani a SZEF tevékenységét. Kezdeményezői és alapítói voltunk a Belügyi Érdekegyeztető Tanács létrehozásának, elhatározott szándékunk, hogy a SZEF érdekképviselői munkájának is tevékeny résztvevői leszünk. A SZEF-be jelentkezésünket az a körülmény érlelte meg, hogy a Belügyminisztériumban a közalkalmazottak mindig háttérbe szorítottak voltak” jelentette ki a főtitkár.

Ugyancsak felvételét kérte a SZEF-be a *Katasztrófavédelmi Dolgozók Szakszervezete*. A SZEF elnökéhez ezzel kapcsolatban küldött, s a Titkárok Tanácsának döntését ismertető levelében *Zentai Ferenc* főtitkár egyebek között ezt írja: “Egyetértünk a SZEF céljaival, az Alapszabály rendelkezéseit elfogadjuk. Szakszervezetünk a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságának közalkalmazotti, köztisztviselői és hivatásos állományú tagjait tömörítő reprezentatív szakszervezet. Tagságunk a budapesti és a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságokon dolgozik. Alapításunk éve: 1994.”

A SZEF Ügyvivő Testülete megállapította, hogy a felvételi kérelem teljesítésének nincs akadálya, ezért támogatólag terjesztette azt a Szövetségi Tanács elé, amely egyhangú döntéssel fogadta a SZEF tagszervezetei sorába a Katasztrófavédelmi Dolgozók Szakszervezetét. A szavazás után *Zentai Ferenc* főtitkár mondott köszönetet a döntésért. “Mi is eléggé régóta működő szakszervezet vagyunk, eddig kizárólag a belügyi érdekegyeztetésben vettünk részt, más tömörüléshez nem tartoztunk” — fűzte hozzá a főtitkár.

Borbáth Gábor, a SZEF alelnöke, a Szövetségi Tanács ülésének levezető elnöke bejelentette, hogy 2002. decemberében a Határőrség hivatásos állományát képviselő Határőr Szakszervezet Országos Választmánya is a SZEF-be történő felvétel kérése mellett döntött. *Horváth József* határőr alezredes, a HSz főtitkára erről levélben értesítette is a SZEF elnökét, időközben azonban a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezetével való egyesülésről is döntött a HSZ, így — mivel a BRDSz tagja a SZEF-nek — a külön tagfelvétel okafogyottá vált. A hivatásos határőrök szakszervezete az egyesüléssel kerül a SZEF soraiba, ahol őket is szeretettel üdvözljük — mondta *Borbáth Gábor*.

A SZEF 2002. évi költségvetésének végrehajtásáról

és a 2003. évi költségvetési tervről

Tóth Béláné, a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság elnöke arról számolt be, hogy a PEB február 18-ai ülésén tételesen megtárgyalta a **SZEF 2002. évi költségvetési terve végrehajtásának** tapasztalatait és a konföderáció 2003. évi költségvetési tervét. A bizottság tagjai részletes és kielégítő választ kaptak *Pető Zsuzsa* irodavezetőtől és *Magócsi Lászlóné* főkönyvelőtől a

2002. évi terv és a teljesítés számadatai közötti eltérés okairól. A bizottság meglepéssel állapította meg, hogy ésszerű takarékos gazdálkodással sikerült lejjebb faragni az év elején látszó költségvetési hiányt. A pályázatokon elnyert összegek jelentősen hozzájárultak a működési költségek és a SZEF tevékenysége során elvégzendő feladatok pénzügyi fedezéséhez. Elismerést érdemel a SZEF -iroda az elvégzett kemény munkáért, mert az utóbbi időben nagyon megnehezültek a pályázati pénzek elnyerésének feltételei. A megismert tények alapján a PEB elfogadásra ajánlja a SZEF 2002. évi költségvetési tervének végrehajtásáról szóló beszámolót.

A **2003. évi költségvetési terv** számai jelentősen eltérnek a 2002. év tervszámaitól és tényszámaitól is. Ezt az indokolja, hogy biztosítani kell az idei jelentős SZEF-események — az esedékes kongresszus és más fontos rendezvények — anyagi fedezetét. A korábbinál nagyobb összegeket igényel a SZEF megyei koordinációk működési feltételeinek további javítása, az internet-hozzáférés lehetővé tétele számukra. A SZEF 2003. évi költségvetési keretének 25 millió forinttal tervezett növelése csak komoly erőfeszítés, sok munka árán és változatlanul takarékos gazdálkodással realizálható. A PEB a 2003. évi költségvetési tervben megjelölt feladatok pénzügyi fedezetét biztosítva látja, ezért a tervet elfogadásra ajánlja a Szövetségi Tanácsnak.

Michalkó Péter, a SZEF alelnöke, a téma előterjesztője az Ügyvivő Testület nevében kérte, hogy a Szövetségi Tanács fogadja el a PEB jelentését. A 2003. évi költségvetési terv bevételi oldalának mintegy 50 százalékos növekedése jelentősen kitágítja a SZEF mozgásterét, olyan fontos feladatokra tudunk az eddiginél valamivel többet költeni, amelyekre eddig kényszerűségből nem tellett nagyobb összeg — tette hozzá az alelnök. — Ezt a többletet azonban nem a tagsági díj emeléséből fedezzük, hanem a megnövekedett OFA-támogatásból.

A 2002. évi költségvetési terv végrehajtásáról szóló jelentés kiadási főszövegeiben — a feladatok maradéktalan teljesítése mellett — megtakarítások láthatók, vagyis a tervezettnél kevesebb lett a hiány. Ez arra vall, hogy a SZEF megfelelő gondossággal kezelte a tagszervezetek tagdíj-befizetését.

Bukta Tibor, a SZEF Heves megyei koordinációjának vezetője arról számolt be, hogy a 2003. évi költségvetési tervet túl szűkszávúnak tartja a megyei koordináció, nem elegendő a szöveges indoklás, s hiányolják belőle a nemzetközi szakszervezeti szövetségeknek fizetendő tagsági díj feltüntetését.

Cser Ágnes, az EDDSZ elnöke azt javasolta, hogy a megnövekedett pénzügyi lehetőségekkel élve számottevően — a közalkalmazotti béremelések szintjéhez igazodva 30-50 százalékkal — emeljék a SZEF elnökének, alelnökeinek, a SZEF -apparátus munkatársainak tiszteletdíját.

Horváth Sándorné, a SZEF Baranya megyei koordinátora is hiányolta az előterjesztésből az indokló részt.

A felvetett észrevételekre válaszolva Michalkó Péter bejelentette: a részletes indoklás elkészült, az Ügyvivő Testület megtárgyalta, elfogadta, s még most, a Szövetségi Tanács ülése alatt minden jelenlévő megkapja. — Ebben a szöveges indoklásban szerepel a nemzetközi szakszervezeti szövetségeknek fizetendő tagdíjak összege is. Erre a célra — ETUC- és FERPA-tagdíjként — az idén 2,5 millió forintot fordít a SZEF. Michalkó Péter egyetértett a tisztségviselők és az apparátus tiszteletdíjának a közalkalmazotti bérjavításhoz igazodó megemelésével.

A Pénzügyi Ellenőrző Bizottság elnöke bejelentette: a költségvetésben rendelkezésre áll a javasolt tiszteletdíj 2003. január 1-jéig visszamenőleges emeléshez szükséges fedezet. Az emelés lehetséges mértékét a PEB megvizsgálja, s javaslatot tesz erre az Ügyvivő Testület legközelebbi üléséig. *A tiszteletdíj emelésére tett javaslatot két érintett tisztségviselő tartózkodásával, a 2002. évi költségvetési terv végrehajtásáról és a 2003. évi költségvetési tervről készült előterjesztést pedig egyhangúlag fogadta el a Szövetségi Tanács.*

Konzultáció a kormánnyal kötendő

együttműködési megállapodásra

Dr. Szabó Endre SZEF -elnök szóbeli kiegészítést tett az ülés résztvevőinek előzetesen megküldött két írásos anyaghoz: a kormányzati oldal munkaanyagként összeállított megállapodási javaslatához és az Ügyvivő Testület ehhez készült, az egyes témaköröket konkretizáló kiegészítő javaslataihoz. Ez utóbbit az EDDSZ még három ponttal javasolja megtoldani. Az egyik: *“Vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy az intézményi működési feltételek mennyiben felelnek meg a szakmai törvényekben előírtaknak. Ennek keretében indokolt szabályozni a szakszervezetek működési-támogatási feltételeit is.”* A másik: *“Az élethosszig tartó tanulás és képzés keretében a közszféra kötelező képzési előírásainak teljesíthetősége érdekében meg kell teremteni a rendszerelvű finanszírozást is.”*

A SZEF kiegészítő javaslati közé érdemes sorolni az EDDSZ-nek azt az ajánlását is, hogy *“a jelenlegi közszolgálati rendszernél szélesebb körben, azaz a közalkalmazottakra és a szolgálati viszonyban lévő munkavállalókra is kiterjedő hatállyal kerüljön felülvizsgálatra a közalkalmazotti és a köztisztviselői bértáblán kívüli juttatások ügye, az egyenlő munkáért egyenlő bért alkotmányos elvének megvalósíthatósága érdekében.”* A készülő közszolgálati kerettörvényben tehát kísérletet kell tenni arra, hogy egységes elvű juttatási rendszer jöjjön létre a közszférában.

Az EDDSZ kiegészítő javaslataiban olyan más témák is szerepelnek, amelyek nem kifejezetten csak a közszférát, hanem a szakszervezeti mozgalom egészét érintik, ezért azokat a megállapodásról folytatandó tárgyalások menetében célszerű felvetni. Az ágazati kollektív szerződésekre vonatkozó EDDSZ-javaslat témakörét érinti a kormányzati megállapodás-tervezet szociális párbeszéddel foglalkozó fejezete.

Ha a Szövetségi Tanács elfogadja az ezekkel a pontokkal kiegészített SZEF-javaslatokat, akkor várhatóan két héten belül megkezdődhetnek a tárgyalások a kormány képviselőivel a megállapodásról. Nagyon szeretnénk, ha legkésőbb május közepéig megszülethetne a megállapodás. Erre a kormány részéről készség mutatkozik, ezt a kormányfő is megerősítette a vele folytatott legutóbbi megbeszélésen. Ez természetesen a tárgyaló feleken múlik, de ebben a kormány felelőssége kiemelt, hiszen neki van döntési kompetenciája egy sor kérdésben. Természetesen a mi szerepünk sem mellőzhető.

A másik megjegyzésem — tette hozzá a SZEF elnöke —, hogy a SZEF mindig megállapodás-párti volt. Ennek megfelelően kötöttünk megállapodást a Horn-kormánnyal, és aláírtunk — egyik-másik szervezetünk szerint vitatott — megállapodást az Orbán-kormánnyal is. Az az egyéni véleményem, hogy egyik sem rontott a közszféra helyzetén, bizonyos összefüggésekben pedig kifejezetten javított. De ezt módunk lesz megvitatni a SZEF soron következő kongresszusán. Mindkét megállapodásnak az volt a szépséghibája — s ezért nem lehet a vitát teljes objektivitással eldönteni —, hogy a kormányzati periódus utolsó

szakaszában születtek meg, s aláírásuk után nem hosszú idő múlva távozni készült mind a két kormány. Így egyik esetben sem bizonyulhatott be, hogy a kormány komolyan veszi-e vagy sem. Ami azonban megvalósult belőlük, az a javunkat szolgálta.

Most is azzal a szándékkal kell tárgyalóasztalhoz ülnünk, hogy megállapodásra jussunk. Természetesen olyan megállapodásra, amelyben számon kérhető konkrétumok vannak, kiváltképpen azokban az ügyekben, amelyek a szakszervezet számára megkülönböztetetten fontosak. Azt azonban nem hallgathatjuk el, hogy a jelenlegi helyzet sajnos nem a legkedvezőbb környezet a tárgyalások számára. Közismertek az ország gazdasági gondjai, s az is tény, hogy az iraki háború fenyegetése nemzetközileg és a magyar gazdaság szempontjából egyaránt bizonytalanságot teremt. És számolnunk kell a tavaszi olvadásból adódható árvízzel és belvízzel is. Mindez — hozzávéve a GDP-növekedés lelassulását is — hatással lehet tervezett megállapodásunk sikerére is. Mégsem mondhatunk le arról, hogy a számunkra fontos kérdésekben bizonyos garanciák bekerüljenek a megállapodás szövegébe.

Vélemények, javaslatok

Boros Péterné, a SZEF Szolnok megyei koordinátora azt javasolta, hogy a megállapodásban, — s általában a szakszervezetek szemléletében — kapjanak hangsúlyosabb *helyet az egészséges munkavégzés feltételei*.

Varga László, a PSz megbízott főtitkára arról szólt, hogy a PSz alapvetően megállapodás-párti, mert a közszféra arra kényszerül, hogy a mindenkori kormánnyal tárgyaljon. Ha értelmes és érdemi tárgyalás eredménye értelmes és érdemi megállapodás, azt egyértelműen támogatni kell. A PSz Országos Vezetősége egyetért a SZEF Ügyvivő Testületének a kormány megállapodás-tervezetét kiegészítő javaslataival, mert a kormány munkaanyagában az elvi jellegű dolgokon kívül alig volt konkrétum. Fontos az is, hogy a megállapodás megkötése ne húzódjon el hosszú időre, különben megint gondok lehetnek a benne foglalt kormányzati ígéretek teljesítésével és a számon-kérhetőséggel.

Szamosfalvi József (BRDSz) többek véleményét tolmácsolva azt kérte, legyen erőteljesebb annak vizsgálata — akár más konföderációkkal összefogva —, miként lehetne elérni, hogy a szakszervezet által kiharcolt eredményekből elsősorban a tagdíjat fizető szakszervezeti tagok részesedjenek, mert túlzottan nagy a “potyautasok” száma.

Bukta Tibor, a SZEF Heves megyei koordinátora arról számolt be, hogy a megyei koordináció is tárgyalt a megállapodás tervezetéről, s ők is kifogásolták, hogy kevés benne a konkrétum. Javasolta a megállapodásba foglalni, hogy a kormány — okulva a 2002. szeptemberi közalkalmazotti béremelés önkormányzati anomáliáiból — vállaljon garantált felelősséget a központi béremelések normatív fedezésére. Kérte, hogy a szakszervezetek idejében kezdjék vizsgálni a regionalizációból, a kistérségek szerepének növekedéséből adódó munkaügyi, foglalkoztatási problémákat.

Fülöpné Szűcs Mária, a SZEF Tolna megyei koordinátora azt javasolta, hogy a tárgyalásokon a megállapodás döntő feltétele legyen a közszolgálati törvény megalkotása, mert ez mérsékelheti a közszféra egyes ágai közötti érdekkülönbségeket.

Várnai Ferenc, a Közszolgálati Szakszervezetek Szövetségének főtitkára arról szólt, hogy a KSZSZ tagszervezetei nem támogatnának kizárólag protokolláris jellegű, túl általános tartalmú megállapodást. A KSZSZ hiányolja, hogy nincs a megállapodásban a szakszervezeti

vagyon feletti szabad rendelkezés, az ezt korlátozó törvény hatályaon kívül helyezésének kezdeményezése. Ugyancsak ragaszkodik a KSZSZ a társadalombiztosítási alapok befizetői általi felügyeletének megteremtéséhez. A felszólaló javasolta, hogy legyen összhang a közszféra-megállapodás és a közszolgálat egyes rétegeivel később kötendő megállapodások között, megelőzve így az előfordulható ellentmondásokat. Ajánlotta, hogy a tárgyalásokon célszerű lenne hivatkozni a kormányprogramra, a Medgyessy Péterrel 2002. júniusában a SZEF-ben folytatott megbeszélésen elhangzottakra. A SZEF Ügyvivő Testületének a kormány megállapodási javaslatához fűzött konkretizáló kiegészítései a tárgyalások jó alapjául szolgálhatnak.

Cser Ágnes, az EDDSZ elnöke azt kérte, hogy a tárgyalásokon a bérügyek mellett érintsék a közszolgálati intézmények működési feltételei javításának igényét is. Ragaszkodjunk az éveken át meg nem adott vagy hiányosan folyósított működési források visszapótlásához, a szakmai törvényekben megfogalmazott elvárások anyagi-személyi feltételeinek megteremtéséhez. Kérni kell, hogy kerüljön a megállapodásba a szakszervezetek helyi és országos legitim működését biztosító feltételek megteremtésének igénye. Fontos lenne önálló fejezetként a megállapodásba foglalni az élethosszig tartó tanulás és képzés forrásfedezettel biztosított feltételeinek garantálását is, mert ez szorosan kapcsolódik mind a munkaerőpiaci viszonyok javításához, mind pedig a minőségi közszolgáltatások megteremtéséhez. Ennek keretében meg kell teremteni a szakszervezeti tisztségviselők rendszerszemléletű képzésének lehetőségeit is. Ez ugyanis nélkülözhetetlen a szakszervezetek megváltozott körülményeihez igazodó érdekképviseleti funkciójának betöltéséhez. A felszólaló a szakszervezeti érdekképviseleti munka eredményeiből szakszervezeti tagság nélkül részesező, úgynevezett potyautas munkavállalók ügyében felvetette: a közszolgálati szakszervezetek kapjanak lehetőséget arra, hogy központi forrásból fedezett juttatásokat adhassanak szakszervezeti tagjaiknak.

Fehér József, az MKKSZ főtitkára elmondta: szakszervezetük vezető testülete első olvasati munkaanyagként sem tekintette vitára alkalmasnak a kormányoldal megállapodási javaslatát, mivel az jószerivel csak általánosításokat tartalmaz. Az MKKSZ is kifejezetten megállapodás-párti, de az 1996-os és a 2001-es megállapodás tanulságait nem feledve ragaszkodni kell számon kérhető, végrehajtási határidőkkel megjelölt, konkrét kormányzati vállalásokhoz. Egyértelművé kell tennünk, hogy megállapodást kötni elképzelhetetlen a 2003. évi ügyek lezárása nélkül. Igényelnünk kell a pontos tárgyalási menetrendet, s a rövid időn belüli megállapodásra jutást, mert még a tavasz folyamán elkezdődik a 2004. évi költségvetési koncepció kidolgozása, s erről nem szabad lemaradnunk. Tisztázni kell azt is, miként viszonyulnak majd egymáshoz az aláírandó kormány-megállapodás és az ágazati megállapodások, Csak utalás legyen ezekre, vagy az egyezség részei legyenek? Pontosan meg kell határozni azt is, hogy mit értünk az évente értékelésen, milyen formája lesz a végrehajtás figyelemmel kísérésének, bekapcsolódhat-e ebbe az állami ellenőrzési rendszer. Az MKKSZ főtitkára azt javasolta: a Szövetségi Tanács adjon rugalmas felhatalmazást a SZEF tárgyaló csoportjának annak meghatározásával, hogy mihez kell feltétlenül ragaszkodni a tárgyalásokon.

Darkó Jenő, a KKDSZ alelnöke szintén arról biztosította a Szövetségi Tanácsot, hogy szakszervezete is tárgyaláspárti, de a megállapodásban konkrétumokra kell törekedni. Az érdekképviseleti eredményekre szakszervezeti tagság nélkül igényt tartók ügyéhez azt a személyes véleményét fűzte hozzá, hogy a rendszerváltás után túlzottan liberális lett a szakszervezeti tagság kezelése. Ismeretei szerint Németországban a munkavállalás feltétele a szakszervezeti tagság. Nem tartja járható útnak, hogy a szakszervezeti tagnak nagyobb

mértékben kellene részesednie az érdekképviselő által kiharcolt eredményekből, de azt ajánlja a SZEF-nek, hogy a szakszervezeti tagságra valamilyen állami garanciát kellene kérni, esetleg éppen a munkavállalás témakörében.

Simon Istvánné, a SZEF Borsod megyei koordinátora tisztázandónak tartja, hogy a SZEF a régi formában vagy más módon tartja-e szükségesnek a részvételt a társadalombiztosítási alapok felhasználásának ellenőrzésében. Korábban ez a részvétel a közalkalmazotti tanácsválasztások eredményétől függött, most viszont szóba került, hogy feleslegesek a közalkalmazotti tanácsok. Egyébként régóta nem hallani semmit az egykor ígért, de aztán mégsem realizált vagyonyjuttatásról a társadalombiztosítás számára.

Dr. Szabó Endre válasza a felszólalásokra, javaslatokra

Az elhangzottak lényegében a tájékoztatómat kiegészítő javaslatok, megalapozott gondolatok, amelyeket képviselnünk kell majd a tárgyalások menetében.

Többen említették, hogy a kormány megállapodási javaslata túlzottan általános. Magam is így tartom. De vegyük figyelembe, hogy két fél tárgyalása rendszerint nem nélkülözi a taktikai elemeket. Nyilvánvaló, hogy a kormány nem az első találkozáson fogja megtenni a maga konkrét ajánlatait. Feltételezhető, hogy a kormány tarsolyában lesz elképzelés a megállapodás konkretizálására. Az nyilvánvalóan kemény alku tárgya lesz, hogy milyen mértékű legyen a mi kívánságlistánk kielégítése.

Nekünk nem olyan garanciális elemek megállapodásba kényszerítésére kell törekednünk, amelyek az évenkénti béremelések konkrét százalékát írják elő, mert ezt egyetlen kormány sem vállalná fel előre. Sokkal nagyobb biztonságot ad számunkra, ha például — amint ezt Fehér József kollégánk is ajánlotta — a bérek inflációkövető emelésének garantálását követeljük, és azt, hogy a közszféra keresetnövelésének üteme haladjon meg a versenyszféráét. A kormány tárgyalási ajánlatát konkrétumokkal kiegészítő javaslatunkban ugyan a nemzetgazdasági átlaggal összevetve kértük ugyanezt, majd végig kell gondolnunk, melyik arányítás kedvezőbb számunkra.

Egyet értek azzal is, hogy pontosabban meg kell fogalmazni a megállapodás struktúráját, jellegét. Előre tisztázandó: a kormány azzal a szándékkal ül-e tárgyalóasztalhoz, hogy ez egy általános, a közszféra egészére érvényes keretminimumokat tartalmazó megállapodás legyen, s erre épüljenek az ágazati megállapodások. Érzésem szerint ezt nem kell töréspontnak tekintenünk. Tudom, a Horn-kormánnyal ágazati-jellegű ügyeket is érintő egyezséget kötöttünk, de akkor arra látszott lehetőség. Most más a helyzet.

Ami engem illet, nem nagyon ragaszkodnék az ágazati témákat tartalmazó megállapodáshoz, mert az ágazati kérdések ma sokkal differenciáltabbak, mint amilyenek a Horn-kormány idején voltak. Más-más a helyzet, rengeteg a specifikum a fegyvereseknél, a köztisztviselőknél, a közalkalmazottaknál, s köztük is az egészségügyiéknél. Egy a közszféra egészére vonatkozó megállapodásba igen nehéz lenne beépíteni a konkrét ágazati ügyeket. Am ha a kormány felvállalja a közszféra minden ágára általánosan érvényes paramétereket, akkor az ágazati megállapodások kiinduló pontjai egyszerűsödnek.

A megállapodás időpontjára vonatkozóan magam is egyértelműen úgy vélem, hogy minél előbb tető alá kell hozni az egyezséget.

A szakszervezetek érdekképviseleti tevékenységének eredményeit “potyautasként” élvező szakszervezeten kívüli munkavállalók ügye már sokszor előkerült. Ennek kapcsán az a foglalkoztatással kapcsolatos megkötés is, amiről Darkó Jenő tett említést. Nem példa nélküli esetről van szó, de messze nem is általános, hogy szakszervezeti tagsághoz kötik egy-egy munkahelyen az új felvételre jelentkező alkalmazását. Kiváltképpen nem állami rangra emelt kritérium ez, hanem lokális, egy-egy munkahelyre vonatkozatható jelenség. Finnországban például hosszú időn át nem vettek fel a hajóüzemekbe olyan munkavállalót, aki szakszervezetnek nem volt tagja. Ma már sajnos ott sem igaz ez.

Alapvetően meghatározó tényező ebben az ügyben, hogy a szervezkedés szabadságát nem lehet figyelmen kívül hagyni. Sérülne a szervezkedés szabadságához fűződő állampolgári jog, ha például a közsférában előírnák, hogy csak szakszervezeti tag vállalhat munkát. Nem lehet elfogadtatni, hogy ha elérünk egy béremelési megállapodást, az csak a szakszervezeti tagokra vonatkozzék. Ezért olyan egéruakat kell keresnünk, amelyek globálisan nem ütköznek az alkotmány előírásaiba, nem sértik a szervezkedés szabadságát.

A kormány ebben közvetve vállalhat szerepet, ha a szakszervezetek érdekképviseleti funkciójának betöltését normatív módon jobban támogatja. A foglalkoztatási törvényben még nem egészen konkrétan, de már megjelenik egy ilyen munkavállalói és a munkáltatói érdekképviseletek támogatására vonatkozó normatív elem. Ha a kormány kész lenne bővíteni ezt a kört, akkor lehetne olyan szakszervezeti szolgáltatásokat szervezni, amelyek bizonyos vonatkozásokban tehermentesítik az államot. S ebben az esetben ki lehetne kötni, hogy az ilyen szakszervezeti szolgáltatások egy része csak szakszervezeti tagoknak jár. Ezzel is vonzóbbá tehető lenne a szakszervezeti tagság.

Egyetértek azzal az észrevétellel, hogy nem az önkormányzati reformról kell beszélnünk a kormánnyal kötendő megállapodás kapcsán, hanem szélesebb értelemben a közigazgatás egész struktúrájáról, sőt a regionalizáció azon túlterjedő ügyeiről is, amelyek megvitatásában szintén célszerű részt vennünk. Cser Ágnes javaslatát elfogadva újabb kísérletet kell tennünk a közszolgálati intézmények hiányos működési költségeivel kapcsolatos ügyeknek az érdekképviseleti tárgyalások témakörébe vonására. Akik hosszabb idő óta a szakszervezeti mozgalomban tevékenykednek, emlékezhetnek rá, hogy erre már többször tettünk kísérletet a legkülönbözőbb kormányoknál. Az eddigi sikertelenségek természetesen nem zárják ki az újabb kísérletet.

Ami a központi bérezés ügyét illeti, mi ezt régóta követeljük. Sajnos amint felvetjük, ez a téma azonnal politikai aspektust kap. Az önkormányzati törvény módosítására lenne szükség, ami viszont kétharmados. De ezt — nyilvánvalóan a koalíciós partnerre tekintettel — akkor sem vállalta fel az MSZP, amikor kétharmados többsége volt a parlamentben. Törvénymódosítás nélkül pedig nagyon nehéz ezeket a problémákat generálisan elrendezni. Finomítani bizonyosan lehet valamit a finanszírozási rendszeren. Az egészségügyben például ez egyszerűen elengedhetetlen. Az EU-csatlakozás miatt az önkormányzati törvényen szükséges módosítás most talán valamilyen lehetőséget nyithat a finanszírozási téma felvetésére is. De ez nem sok sikerrel kecsegtet.

Egyet értek azzal a felvetéssel is, hogy a megállapodás — *“Megvizsgáljuk...”* kezdetű mondataiban mindig legyen benne a konkretizálás, tehát az is, hogy milyen céllal történjen a vizsgálat. Azt azonban nem lehet teljességgel kiiktatni egy megállapodásból, hogy a közszolgálat valamelyik általunk problematikusnak tartott területét, témakörét ne vizsgálja a kormány. Ezt célszerű beépíteni a megállapodásba.

A szakszervezeti vagyoni ügyét a kormány képviselőivel folytatott tárgyaláson több alkalommal felvetettük. Úgy gondolom, hogy ebben a kérdésben kedvező változás várható. Információink szerint a Kincstári Vagyont Kezelő Szervezet ma gyökeresen más álláspontot képvisel, mint az Orbán-kormány idején. Ezzel együtt nem mondtunk le arról, hogy jogi szabályozás formájában is igyekezzünk ezt elrendezni. A Horn-kormány a legutolsó percben foglalkozott ezzel, azért fulladt be az egész ügy. Az akkori hibát most valamilyen módon jóvátehetné a szocialista-szabaddemokrata kormány. Ez régi sérelmünk, a szakszervezetek működési feltételeinek egyik máig neuralgikus pontja.

Többen megerősítették az Ügyvivő Testületnek azt az álláspontját, hogy a *2003. évi bérügyeknek* szerepelniük kell a megállapodásban. Ezt köszönjük.

Ami a társadalombiztosítási befizetések felhasználásának ellenőrizhetőségére vonatkozó javaslatokat illeti, a megállapodás-tervezetben most valóban csak a rendezés szándékának jelzése olvasható. A mai helyzetet úgy látom, a kormánynak valószínűleg vissza kell vonulnia attól az eredeti szándékától, hogy az Országgyűlés nevezzen ki valamilyen ellenőrző bizottságot, amelyben azonban nem lennének benne a járulékfizetők képviselői. Volt már ilyen modell, ez nem újdonság. Úgy látom, hogy a kormány mindinkább kezd elállni ettől a megoldástól, s mind jobban kezdi tudomásul venni, hogy ez nem lesz elfogadható modell. Az azonban ma még nem látható, hogy milyen módon rendeződik majd ez az ügy. Valószínűsítem ugyanis, hogy önkormányzati modellben sem gondolkodnak. Csak emlékeztetem magunkat: annak idején egy szavazaton múlt, hogy a SZEFG nem követelte a társadalombiztosítási önkormányzatok megszüntetését. Nem voltunk tehát felhőtlenül elégedettek a tb-önkormányzatok tevékenységével. Csak egy olyan modell létrehozását tudjuk támogatni, amelyben a járulékfizetők képviselői részesei lehetnek a befizetett pénzek felhasználását ellenőrző rendszernek. Ez mindig is fontos volt számunkra, most pedig hatványozottan az.

Az itt elhangzott észrevételeket felhasználva készítjük el a kormány megállapodási munkaanyagának kiegészítését. Ma délután összeül a SZEFG-ÉSZT Unió Bizottsága is hasonló egyeztetésre. Az így összeállított SZEFG-javaslatot feltesszük a honlapunkra, hogy az interneten hozzáféréssel rendelkező érdeklődők megismerhessék.

Előkészületek a SZEFG III. Kongresszusára

A Szövetségi Tanács Szabó Endre elnök előterjesztésében egyhangúlag elfogadta az Ügyvivő Testület ajánlását, s 2003. május 16-17-re összehívta a SZEFG soron következő III. Kongresszusát. Szabó Endre az írásos előterjesztésekhez hozzáfűzte: nyilvánvalónak látszik, hogy ezen a különben szokásos napirendi témákat tárgyaló kongresszuson hangsúlyos szerepe lesz a tisztségviselők választásának, mert jelentős személyi változásokra lesz szükség. Ezért arra kérte a megválasztandó Jelölő Bizottság tagjait, hogy nagyon széles körben szerezzenek be véleményeket arról, ki milyen személyi összetételben látna szívesen a SZEFG vezetését a következő négy évre. Kérte a SZEFG tagszervezeteit, budapesti és megyei koordinátorait, hogy nagy körültekintéssel, az ügy iránti felelősséggel, elkötelezettséggel vegyenek részt a jelölési folyamatában és segítsék a Jelölő Bizottság munkáját.

A III. Kongresszus előkészítésének a Szövetségi Tanács ülésén elfogadott menetrendje szerint a Szövetségi Tanács április 8-án tartandó ülésén kell előterjeszteni a két kongresszus közötti időszak tevékenységének írásos beszámolóját, a program-javaslatot, és a kongresszus előkészítésével összefüggő egyéb anyagokat.

A kongresszust előkészítő munkabizottságok

A beszámolót előkészítő bizottság:

Vezetője: Borbáth Gábor

Tagjai: Michalkó Péter, Smrcz Ervin, Szathmári Gábor, dr. Frischmann Edgár (Nyugdíjas Választmány), Bukta Tibor (Heves megye), dr. Csiszár Gabriella (Szabolcs megye), Fülöpné szücs Mária (Tolna megye), Tornyos Csaba (Zala megye).

A programszerkesztő bizottság

Vezetője: Fehér József

Tagjai: dr. Bárdos Judit, dr. Cser Ágnes, dr. Redl Károly, Varga László, Mihalovits Ervin, Jenei Attiláné (Hajdú-Bihar megye), dr. Orbán Istvánné (Somogy megye), Boros Péterné (Szolnok megye), Galló Istvánné (Budapest).

Jelölő bizottság

Elnöke: **Kozma Károly**

Tagjai: **dr. Szabó Zoltánné** (BRDSZ), **Mester Jánosné** (BDDSZ), **Miriszlai Éva** (Közegészségügyi Szakszervezet), **Várnai Ferenc** (KSZSZ), **dr. Darkó Jenő** (KKDSZ), **Árva János** (MKKSZ), **Toma Lajos** (Mentődolgozók), **Legény Miklósné** (Nyugdíjas Választmány) **Gerginé Sturm Zsuzsa** (EDDSZ, Szolnok megye), **Hartyányi Sándorné** (PSZ, Kecskemét), **Horel Ferencné** (Veszprém megye), **Horváth Sándorné** (Baranya megye), **Simon Istvánné** (Borsod megye), **Molnár Tibor** (Pest megye).

SZEF-program az EU-csatlakozás népszerűsítésére

Az ország sorskérdése az EU-csatlakozás, ezért nagyon fontos, hogy elősegítsük az erről döntő népszavazás eredményességét. Ezt szolgálja az az állásfoglalás, amelyet a Szövetségi Tanács elé terjesztettünk, — füzte hozzá a nyilatkozat-tervezet szövegéhez Szabó Endre elnök. — Az állásfoglalás mottója: *“Építsük együtt a szociális Európát.”* Azért ezt választottuk, mert mi a szociális Európában gondolkodunk, a nemzetek olyan közösségében, amely nemcsak a gazdasági teljesítményeket és a tőkések profithasznát teszi lehetővé, hanem azt is, hogy mindannyian jobban érezhetjük magunkat a bőrünkben.

A csatlakozást támogató és a népszavazáson való részvételre felhívó állásfoglaláson kívül a SZEF márciusban egy *országos közszolgálati nagyaktíva* keretében megrendezendő *budapesti SZEF-fórumon* is szeretné kifejezésre juttatni érdekeltségünket a csatlakozásban. Ezen a fórumon elsősorban arról szeretnénk beszélni, hogy a közszféra különböző ágai számára mit hozhat Magyarország EU-tagsága.

Szeretnénk, ha a megyék többségében is sor kerülne hasonló irányultságú, tematikájú fórumok rendezésére. Az MKKSZ már hozzákezdett ilyen fórumok előkészítéséhez. Javasoljuk

tagszervezeteinknek, hogy ahol lehet összefogva, közösen rendezzék meg ezeket a megyei akciókat.

A Szövetségi Tanács egy módosító kiegészítéssel elfogadta a csatlakozást támogató SZEFT nyilatkozat szövegét, valamint az országos és megyei fórumok rendezésére tett javaslatot.

Különfélék

1. A Szövetségi Tanács Borbáth Gábor levezető elnök javaslatára köszöntötte a — halaszthatatlan elfoglaltsága miatt távol lévő — *Fenyves Kornélt*, a KKDSZ 2003. február 19-én megválasztott új elnökét, akinek sikereket kívánt tisztségének ellátásához.
2. Szabó Endre elnök tájékoztató bejelentései:
  - a. A két konföderáció vezető testületeiből 2003. január 28-án megalakult a SZEFT-ÉSZT Unió Tanácsa. Az Unió nem bejegyzett jogi személy, hanem a mind szorosabbá váló együttműködés koordináló szerve.
  - b. 2002. december 20-án megalakult az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT), a közszolgálati érdekegyeztetés ágazatközi makroszintű fóruma, s elfogadta a maga ügyrendjét.
  - c. Megkezdődött az egységes közszolgálati kerettörvényt előkészítő munka. Ezzel összefüggésben a kormány megbízotti hivataltól megérkezett a SZEFT-hez az első — elméleti jellegű — résztanulmány, amely azt vizsgálja, hogy a közszolgálat fogalomkörét milyen módon lenne célszerű beépíteni az Alkotmány kereteibe. A SZEFT hamarosan kijelöli delegáltjait a kerettörvény előkészítésén dolgozó különböző munkabizottságokba. A SZEFT változatlanul támogatja a kerettörvény megalkotását. A keretjelleg azt jelenti, hogy — egyes aggodalmakkal ellentétben — nem lesz benne összemosva minden közszolgálati szakma, a jövőben is megjeleníthetők lesznek a szakmai sajátosságok.
  - d. Szociális fórum lesz április 4-5-én Miskolcon, a nemzetközi szociális fórum magyar rendezvényeként. Ennek tartalmi előkészítésében is részt vállal a SZEFT, — így döntött az Ügyvivő Testület, amely az előkészítő bizottságban való részvételre dr. Cser Ágneszt kérte fel. Azért rá esett a választás, mert ez a fórum a szociális charta és általában a szociális jogok ügyeivel foglalkozik, és várhatóan szóba kerülnek az egészségügy mai feszítő gondjai is.
1. *Bicskei Ildikó*, az Ügyészségi Dolgozók Országos Szakszervezetének (ÜDOSZ) 2002. november 19-én megválasztott új elnöke, aki először vett részt a Szövetségi Tanács ülésén, bemutatkozott a testületnek. A Szövetségi Tanács neki is sikereket kívánt a munkájához.